

1. Nazwa kierunku	praca socjalna [Social Work]
2. Wydział	Wydział Nauk Społecznych
3. Cykl rozpoczęcia	2025/2026 (semestr zimowy)
4. Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5. Profil kształcenia	ogólnoakademicki
6. Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
7. Kod ISCED	0923 (Praca socjalna i doradztwo)
8. Liczba semestrów	6
9. Tytuł zawodowy	licencjat
10. Ogólna charakterystyka kierunku i założonej koncepcji kształcenia	Studia na kierunku praca socjalna prowadzone są w profilu ogólnoakademickim, przy założeniu silnego powiązania wiedzy akademickiej z jej praktycznym zastosowaniem. Kształt programu odpowiada założeniom nowej koncepcji studiów pierwszego stopnia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, uwzględniając odpowiednią proporcję zajęć ogólnodostępnych oraz zajęć przewidzianych w ramach kształcenia obszarowego, wspierającego kształcenie kierunkowe. Dla skutecznej realizacji założeń, w nowym programie zawarto moduły stanowiące wprowadzenie do problematyki pracy socjalnej, moduły związane z metodyką pracy socjalnej oraz grupę modułów składających się na pogłębioną i profesjonalną pracę socjalną. Modułom kierunkowym towarzyszą ponadto moduły skoncentrowane na ujęciu socjologicznym, stanowiącym podstawę studiów i nadającym ogólne ramy kształcenia. Pozwalają na zapoznanie osób studiujących ze społecznym ujęciem poruszanych zagadnień i osadzenie ich w naukowym kontekście, umożliwiającym zarówno udział w prowadzonych w Instytucie badaniach, jak i ich samodzielną organizację na potrzeby realizowanego projektu socjalnego. Istotne miejsce w programie zajmuje również grupa modułów psychologicznych, wzmacniających warsztat przyszłego profesjonalisty, koniecznych w pracy z drugim człowiekiem i dających możliwość poszerzenia świadomości działań, w tym samoświadomości. W katalogu modułów niezbędnych znajdują się ponadto moduły z obszaru nauk prawnych, pozwalających na zdobycie wiedzy i umiejętności stanowiących podstawę działań podejmowanych w aktywności zawodowej przyszłego profesjonalisty w strukturach wsparcia społecznego. W programie uwzględniono także moduły poszerzające wiedzę z obszaru pedagogiki, politologii oraz nauk o zarządzaniu i jakości dostrzegając ich powiązanie z obszarem aktywności pracowników socjalnych. Zaprezentowane treści programu przygotowują w głównej mierze do pełnienia istotnej roli pracownika socjalnego jako profesjonalisty, ale stanowią również niezbędne wyposażenie świadomego i wrażliwego uczestnika życia społecznego, obserwatora i badacza, człowieka o twórczej postawie, ciekawego nowych możliwości i gotowego do ciągłego rozwoju. Dążą do budowania świadomości szczególnego wpływu jaki mogą wywierać studentki i studenci w przyszłej roli zawodowej, stając się zdolnymi do inspirowania, kierowania i wspierania działań liderkami i liderami społeczności lokalnych. Program ma przy tym strukturę elastyczną, co oznacza, że oprócz modułów obowiązkowych zawierających niezbędny kanon wiedzy i umiejętności profesjonalisty w zakresie pracy socjalnej, osoby studiujące mają możliwość wyboru tematyki, która ich interesuje, i w której planują się specjalizować. Taka formuła zapewnia możliwość ciągłego ulepszania programu oraz dostosowywania tematyki do zmieniającej się sytuacji i pojawiających się nowych zagadnień istotnych dla problematyki kierunku. Podstawowym celem kształcenia na kierunku praca socjalna jest przygotowanie do profesjonalnego wykonywania zawodu pracownika socjalnego zarówno w wymiarze instytucjonalnej pomocy społecznej, jak i w obszarze szeroko pojętych służb społecznych. Dlatego obok zajęć związanych z działalnością naukową, szczególny akcent położony jest na kształcenie umiejętności i kompetencji, jakimi absolwenci powinni się cechować w zawodzie, ale również w życiu społecznym. Służą temu zajęcia w formie praktyk, warsztatów, projektów i wizyt studyjnych, które umożliwiają studentom bezpośredni kontakt z profesją i jej zadaniami. Ważnym elementem jest przy tym kształtowanie właściwej, odpowiedzialnej postawy, opartej na współpracy i partnerstwie. To co wyróżnia program studiów, to wzbogacenie o dostosowany do potrzeb wymiar praktyk oraz dyplomowanie w oparciu o metodę service learning (uczenie przez zaangażowanie społeczne), co jest zgodne z oczekiwaniami jakie pracodawcy stawiają przed absolwentami kierunku praca socjalna. Model wiąże się z aktywnym uczestnictwem w procesie kształcenia problemowego, w ramach

	którego przygotowywane są prace dyplomowe w formie projektu socjalnego, będącego odpowiedzią na realny problem, zidentyfikowany na podstawie badań własnych. Praca dyplomowa w takiej formie jest opracowaniem zagadnienia w sposób naukowy, będącym jednocześnie dokonaniem w formie zaangażowania społecznego, prezentującym zaawansowaną wiedzę i umiejętności samodzielnego analizowania, wnioskowania i działania. Ukazuje to jedną z podstawowych ról przyszłych absolwentów kierunku, jaką jest rola badacza problemów i potrzeb społecznych, ale także rola metodyka, stratega i kreatora zmian społecznych. Studenci kierunku praca socjalna odbywają obowiązkowe praktyki zawodowe, których celem jest poznanie przez studentów specyfiki środowiska zawodowego i kształtowanie ich umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Dzięki praktykom zawodowym studenci nabywają ponadto umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami i pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonałą organizację pracy własnej i zespołowej, uczą się efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania. Praktyki zawodowe są realizowane w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacjach trzeciego sektora zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia. Wiedza zdobyta w trakcie studiów wyposaża osoby kończące studia w umiejętność posługiwania się wiedzą ogólną z zakresu nauk społecznych, co ułatwia proces skutecznego komunikowania oraz wyjaśniania zjawisk społecznych. Natomiast wiedza szczegółowa daje niezbędne podstawy do praktyki skoncentrowanej na pomocy człowiekowi. Ważnym elementem kształcenia jest budowanie świadomości znaczenia systematycznego doskonalenia zawodowego. Program pozwala na zdobycie zaawansowanej wiedzy, niezbędnej do kontynuowania studiów na poziomie magisterskim, otwierając tym między innymi możliwości rozwoju naukowego w obszarze pracy socjalnej. Stanowi jednocześnie rzetelną bazę wiedzy społeczno-psychologicznej, a także szeregu umiejętności i kompetencji społecznych, które sprawdzą się przy wyborze innej ścieżki dalszego kształcenia. Ukończenie kierunku uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, regulowanego przepisami prawa (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. z późn. zm.) oraz zawodu asystenta rodziny (Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. z późn. zm.). Kształcenie w ramach kierunku odbywa się w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym dając tym samym możliwość zdobywania wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji osobom czynnym zawodowo.
11. Informacje o związku studiów ze strategią uczelni oraz o potrzebach społeczno-gospodarczych warunkujących prowadzenie studiów i zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami	Kierunek jest realizowany w profilu ogólnoakademickim, co stanowi potencjał dla rozwoju naukowego w obszarze pracy socjalnej, a także wpisuje się w aktualne założenia Strategii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w szczególności w odniesieniu do obszaru badania naukowe (zwiększenie wpływu na rozwój nauki poprzez poprawę jakości badań ukierunkowanych na rozwiązanie istotnych problemów). Koncepcja studiów opiera się na łączeniu idei wynikających z wartości pracy socjalnej z socjologicznymi podstawami badania świata społecznego, tkwiącymi w szeroko rozumianej socjologii. Powiązanie kształcenia z prowadzonymi badaniami oraz działalnością naukową, a także łączenie ich z praktyką to podstawowy atut tych studiów. Realizacja modułów specjalizacyjnych umożliwia osobom studiującym udział w badaniach prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych oraz czerpanie z doświadczeń praktyków, pozyskiwanych wśród specjalistów z obszaru wsparcia społecznego. Natomiast formuła pracy dyplomowej w postaci projektu socjalnego angażuje studentów w badania własne oraz działania na rzecz realnych potrzeb zdiagnozowanych w otoczeniu. Kształcenie do pracy socjalnej jest realizowane w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach począwszy od 1994 roku i niezmiennie wynika wprost z potrzeb społeczno-gospodarczych i uregulowań prawnych, bowiem kształcenie na kierunku przygotowuje do „zawodu regulowanego”, potrzebnego społecznie i wymagającego profesjonalnego przygotowania. Od samego początku w realizacji programu ma miejsce ścisła współpraca z otoczeniem zapewniająca studentom realizację praktyk i wizyt studyjnych, a także wpływająca na bieżące dostosowywanie programu do potrzeb rynku pracy (szczególnie w zakresie zajęć specjalizacyjnych). Przygotowana nowa koncepcja studiów jest wynikiem analizy badań przeprowadzonych wśród osób studiujących, absolwentek i absolwentów kierunku oraz zaangażowanych partnerów Rady Programowej kierunku, będących przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Uwzględnia zasygnalizowane potrzeby zmian, umacniając jednocześnie te elementy dotychczasowego programu, które są szczególnie wartościowe i określane mianem „dobrych praktyk”. Treści programowe przewidziane nowym programem studiów na kierunku praca socjalna zostały sformułowane w sposób szczegółowy i są dostosowane do koncepcji oraz celów kształcenia. Wykazują zgodność z misją Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zapewniają efektywność przekazywania wiedzy oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych. Specyfika i zgodność treści programowych oraz przypisanych im efektów uczenia się uwzględnia, aktualnie prowadzone badania na Wydziale Nauk Społecznych oraz działalność naukową całej Uczelni, a także potrzeby otoczenia społeczno-

		gospodarczego. Konstrukcja programu oraz wprowadzone rozwiązania organizacyjne umożliwiają realizację efektów uczenia się założonych dla kierunku, jednocześnie przyjęte w nowej koncepcji studiów rozwiązanie umożliwia indywidualizację rozwoju i wyboru własnej ścieżki przez osoby studiujące. W kontekście zgodności efektów uczenia się z potrzebami otoczenia warto zaznaczyć, że absolwentki i absolwenci kierunku praca socjalna posiadają kompetencje będące pochodną aktualnego stanu wiedzy w obrębie nauk społecznych, adekwatne względem wyzwań związanych z funkcjonowaniem jednostek, grup i społeczności we współczesnym społeczeństwie. Są wyposażeni w wiedzę pozwalającą na pogłębioną analizę zachodzących procesów i zjawisk na różnych poziomach społecznego funkcjonowania. Posiadają znajomość problemów specyficznych dla współczesnego społeczeństwa oraz sprawność w poszukiwaniu rozwiązań, co stanowi bezpośrednią odpowiedź na oczekiwania społeczne.
12.	Specjalności	nie dotyczy
13.	Ogólna charakterystyka specjalności	nie dotyczy
14.	Semestr od którego rozpoczyna się realizacja specjalności	nie dotyczy
15.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych lub artystycznych do których odnoszą się efekty uczenia się w łącznej liczbie punktów ECTS (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	• <i>[dyscyplina wiodąca]</i> nauki socjologiczne (dziedzina nauk społecznych): 90% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 10%
16.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	180
17.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	49%
18.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów	135
19.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dyscyplin w ramach dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne	12

	lub nauki społeczne	
20.	Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać: - na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych lub artystycznych związanych z tym kierunkiem studiów; - na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	118
21.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	12
22.	Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	Praktyki zawodowe są integralną częścią programu studiów, realizowanego przez studentów na poszczególnych kierunkach, poziomach, profilach i formach studiów. Praktyki mają pomóc w skonfrontowaniu wiedzy zdobytej w trakcie studiów z wymaganiami rynku pracy, zdobyciu umiejętności przydatnych w zawodzie, poznaniu praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach, do których student jest przygotowywany w trakcie trwania studiów. Praktyki mają oswoić studenta z profesjolektami właściwymi dla konkretnej branży oraz kulturą pracy. Zasady organizacji praktyk określa zarządzenie Rektora. Szczegółowe zasady odbywania praktyk z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych kierunków określa kierunkowy regulamin praktyk zawodowych, w szczególności: efekty uczenia się założone do osiągnięcia przez studenta podczas realizacji praktyki zawodowej, ramowy program praktyk zawierający opis zagadnień, wymiar praktyki (liczba tygodni godzin); formę praktyki (ciągłą, śródroczną), kryteria wyboru miejsca odbywania praktyki, obowiązki studenta przebywającego na praktyce, obowiązki opiekuna akademickiego praktyki, warunki zaliczenia praktyki zawodowej przez studenta oraz warunki zwolnienia w całości lub części z obowiązku odbycia praktyk. Liczbę ECTS i liczbę godzin określa plan studiów.
23.	Wymogi związane z ukończeniem studiów	Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów, uzyskanie poświadczenia odpowiedniego poziomu biegłości językowej w zakresie języka obcego oraz uzyskanie pozytywnych ocen pracy dyplomowej. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie kwalifikacji odpowiedniego stopnia. Szczegółowe zasady procesu dyplomowania oraz wymogi dla pracy dyplomowej określa Regulamin Studiów oraz regulamin dyplomowania.